

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind înființarea instituției pentru promovarea valorilor naționale „Regele MIHAI I”

Analizând **propunerea legislativă privind înființarea instituției pentru promovarea valorilor naționale „Regele MIHAI I”**, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr.PLX315 din 16.05.2018 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D493/17.05.2018,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare înființarea, organizarea și funcționarea Instituției pentru Promovarea Valorilor Naționale «Regele Mihai I», ca autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, sub control parlamentar, finanțată de la bugetul de stat și din venituri proprii.

Prin obiectul de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente dispozițiile art.117 alin.(3) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

2. Relevăm faptul că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. Menționăm că o altă propunere legislativă, având ca obiect reglementarea statutului juridic al Casei Regale a României, ca persoană juridică, apolitică și fără scop patrimonial, declarată de utilitate publică, finanțată în principal de la bugetul de stat, pentru care Consiliul Legislativ a emis avizul favorabil cu observații și propuneri nr.985/20.11.2017, a fost depusă la Senat dar, ulterior, a fost retrasă de către inițiatori.

4. Având în vedere că propunerea legislativă are implicații asupra bugetului de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art.111 alin.(1) teza a doua din Constituție.

Totodată, luând în considerare prevederile art.15 alin.(1) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, propunerea legislativă trebuie să prevadă sursele de acoperire a majorării cheltuielilor bugetare.

De asemenea, semnalăm că trebuie respectate prevederile art.33 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care dispun efectuarea studiului de impact.

5. Referitor la intenția exprimată în **Expunerea de motive** de a crea o „bază instituțională prin care statul să faciliteze activitățile specifice” desfășurate de membrii Familiei Regale, relevăm că entitatea denumită „Casa Regală a României” este definită la articolul 1 punctul 1) din **Normele Fundamentale ale Familiei Regale a României – Statutul complet al Casei Regale** din data de 30 decembrie 2007¹ ca fiind „o comunitate de familie autonomă înființată și organizată pe baza prevederilor acestui Statut Dinastic, de acum în vigoare. Ea va fi compusă **din membri prin naștere sau membri prin căsătorie**, numai după cum este stabilit de acest document”.

Or, conferirea dreptului de a exercita prerogative de **putere publică** unor persoane **pe criteriul legăturii de rudenie sau de afinitate**, contravine prevederilor **art.4 alin.(2)** și **art.16 alin.(1)** din Constituție, care consacră principiul egalității în drepturi a cetățenilor.

Pe cale de consecință, dispoziția cuprinsă la **art.3 alin.(2)** din proiect, potrivit căreia directorul instituției este numit și revocat din funcție de către Parlament, **la propunerea Custodelui Coroanei României**, contravine prevederilor constituționale sus-menționate, nefiind vorba de o funcție publică prevăzută de lege, la care să aibă acces toți cetățenii, în aceleași condiții, ci o funcție prevăzută de „normele” menționate mai sus - norme care **nu fac parte din fondul activ al legislației**.

6. Potrivit doctrinei, autoritățile administrative autonome „sunt **organe de domeniu** care pot fi clasificate în mai multe categorii, în funcție de obiectul lor de activitate și finalitatea acestei activități, astfel: **organe de sinteză**, cum ar fi, de exemplu Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal; **organe de coordonare**, cum este Consiliul Suprem de apărare a Țării; **organe de**

---

¹ <http://www.familiaregala.ro/familia-regala/normele-fundamentale-ale-familiei-regale-a-romaniei>

control cum este, spre exemplu, Curtea de Conturi, Agenția Națională de Integritate”².

Întrucât exercitarea unei activități prin intermediul unei autorități administrative autonome presupune sustragerea acelei activități din sfera de influență a Guvernului, fapt de natură să ducă la diminuarea rolului acestuia³, este recomandat ca **Expunerea de motive** să fie completată în sensul argumentării necesității îndeplinirii obiectivelor enumerate la **art.2** din proiect prin intermediul unei autorități administrative autonome.

Față de cele de mai sus, este de analizat dacă, prin obiective și activitate, noua instituție se încadrează în categoria autorităților administrative autonome, în înțelesul prevederilor constituționale.

7. Menționăm că, prin **Decizia nr.52/2018**, Curtea Constituțională a statuat că *„atunci când legiuitorul constituant s-a referit la înființarea unei autorități administrative prin lege organică a avut în vedere atât dispoziția de înființare propriu-zisă, cât și cele ce sunt asociate în mod intrinsec acesteia, respectiv cele prin care se stabilesc atribuțiile, categoriile de acte administrative emise și efectele acestora.”*

În ceea ce privește **atribuțiile** instituției a cărei înființare se dorește, relevăm că, potrivit **art.2** din **Legea nr.356/2003** privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Cultural Român, republicată, cu modificările și completările ulterioare, **Institutul Cultural Român – autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, sub control parlamentar** – „are drept scop reprezentarea, promovarea și protejarea culturii și civilizației naționale în țară și în străinătate”, iar, potrivit **art.3** din aceeași lege, acesta are ca obiective, printre altele, „stimularea și promovarea valorilor naționale ale culturii, artei și științei” (**lit.a**)), „încurajarea creației tinerilor și stimularea talentelor tinere în cultură, știință și artă, acordarea de burse pentru studii în țară și în străinătate, de premii și diplome, precum și asigurarea altor forme de sprijin material” (**lit.j**)), „dezvoltarea de activități specifice în beneficiul culturii, al civilizației naționale și al imaginii României în lume” (**lit.k**)).

---

² Verginia Vedinaș, Drept administrativ, ediția a X-a, revăzută și actualizată, Ed. Universul Juridic, București, 2017, p.185

³ A se vedea Tudor Drăganu, Tendințe de limitare a rolului în stat a Guvernului prin multiplicarea exagerată a autorităților centrale autonome ale administrației publice (II). Revista de Drept Comercial nr.1/2001, p.41-42

De asemenea, **Academia Română**, potrivit **art.8 alin.(1)** din **Legea nr.752/2001** privind organizarea și funcționarea Academiei Române, republicată, cu modificările ulterioare, „organizează manifestări științifice și culturale” (**lit.d**) și „decernează diplome și premii pentru realizări deosebite în domeniul științelor, literelor și artelor” (**lit.g**)).

Or, prin formularea generică, în cuprinsul **art.2** din proiect, a obiectivelor și a activităților instituției a cărei înființare se propune, s-ar crea premisele suprapunerii atribuțiilor acesteia cu unele atribuții ale instituțiilor sus-menționate, existând riscul ca respectivele prevederi să fie afectate de vicii de neconstituționalitate pentru nerespectarea **art.1 alin.(5)** din **Constituție**, în componenta sa referitoare la claritatea, precizia și previzibilitatea legii și, pe cale de consecință, riscul ca propunerea legislativă se fie declarată neconstituțională în ansamblu său, întrucât dispozițiile referitoare la atribuțiile autorității administrative autonome sunt „asociate în mod intrinsec” dispoziției de înființare a acesteia.

În plus, apreciem că, din cuprinsul propunerii legislative, nu rezultă nici care sunt **efectele actelor** emise de Instituție, în acord cu cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr.52/2018.

8. În ceea ce privește modul de finanțare de la bugetul de stat a cheltuielilor instituției, potrivit **art.5** din proiect, semnalăm că acesta nu este în acord cu cele statuate de Curtea Constituțională prin **Decizia nr.36/1996**, potrivit căroră, „*Legea de aprobare a bugetului de stat fiind exclusiv temporară, instituirea prin lege a unei alocații nu poate fi altfel decât temporară, astfel cum rezultă din principiul anualității, fiind neconstituțională, deci instituirea ei printr-o normă cu caracter permanent, astfel cum este dispoziția legală ce face obiectul sesizării*”.

Totodată, semnalăm o contradicție între dispozițiile art.4 alin.(1) care prevăd **finanțarea** de la bugetul de stat a **cheltuielilor curente și de capital**, și art.5 alin.(1) care prevede **alocarea** anuală de la bugetul de stat, a unei sume pentru acoperirea **unor cheltuieli** curente și de capital, din redactare rezultând că sumele în cauză se cumulează.

Menționăm că autoritățile administrative autonome au buget propriu, aprobat prin legea bugetului de stat, astfel că, nici „alocarea”

sumeii prevăzută la art.5 alin.(1) **prin bugetul Senatului** nu este specifică finanțării acestor autorități.

9. Referitor la transmiterea **Palatului Elisabeta** în administrarea Instituției, precizăm că, potrivit prevederilor **art.867 alin.(1)** din Legea nr.287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, **„Dreptul de administrare se constituie prin hotărâre a Guvernului, a consiliului județean sau, după caz, a consiliului local”**.

10. **Sub rezerva celor de mai sus**, din punct de vedere al redactării și al respectării normelor de tehnică legislativă, la actuala formă a proiectului, se rețin următoarele:

10.1. Întrucât propunerea legislativă conține prevederi referitoare atât la înființarea instituției, cât și la organizarea și funcționarea acesteia, **titlul** ar fi trebuit formulat, astfel:

„Lege privind înființarea, **organizarea și funcționarea**

Instituției pentru **Promovarea Valorilor Naționale «Regele Mihai I»**”.

10.2. La **art.1 alin.(1)**, în acord cu exigențele normative, sugerăm ca norma preconizată să debuteze, astfel:

„(1) **Prezenta lege reglementează înființarea, organizarea și funcționarea** Instituției pentru **Promovarea Valorilor Naționale «Regele Mihai I»**, denumită în continuare Instituția ...”.

La **alin.(3)**, pentru precizia și claritatea normei, sugerăm ca expresia **„în conformitate cu dispozițiile legale”** să fie înlocuită cu prevederile legale avute în vedere, în caz contrar aceasta devenind superfluă.

10.3. La **art.3 alin.(3)**, este de analizat dacă atribuția prevăzută la lit.d) de a încheia **„contractul individual de muncă cu personalul din aparatul de lucru”** nu este inclusă în atribuțiile menționate la lit.a) și b), caz în care textul de la lit.d) se va elimina.

10.4. La **art.4 alin.(2)**, în finalul părții introductive se va insera mențiunea **„și anume:”**.

La **lit.c)**, pentru previzibilitatea normei, textul ar trebui să circumstanțieze domeniile în care Instituția prestează servicii și acordă consultanță. Observația este valabilă și pentru **lit.e)**, iar la **lit.f)** trebuie enumerate activitățile avute în vedere, expresia **„alte activități specifice”** fiind, de asemenea, lipsită de previzibilitate. Totodată, din aceleași considerente, abrevierea **„etc.”** se va elimina.

Referitor la sintagma **„bunurilor pe care le are în proprietate sau în administrare”** de la **lit.d)**, semnalăm că, potrivit proiectului, Instituția nu are bunuri în proprietate.

10.5. La **art.6 alin.(1)**, pentru utilizarea limbajului juridic consacrat, propunem ca sintagma „*astfel cum este prevăzut în organigrama înscrisă în anexa*” să fie redată sub forma „**a cărui organigramă este prevăzută în anexa ...**”.

La **alin.(2)**, cuvintele din sintagma „*Ordin al Directorului*” se vor reda cu inițială mică. Reiterăm această observație și pentru **art.7 alin.(2)**, în cazul sintagmei „*Birourile Permanente Reunite*”.

La **alin.(3)**, în finalul textului se va insera sintagma „**al Instituției**”.

La **alin.(4)**, pentru o exprimare adecvată în context, termenul „salarizate” se va elimina din expresia „*posturi salarizate*”.

La **alin.(5)**, pentru aceleași considerente, sugerăm ca textul „*se face conform prevederilor legale privind salarizarea în sectorul bugetar, în sistem contractual*” să fie înlocuit cu formularea „**se face potrivit prevederilor legale în vigoare privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, aplicabile personalului contractual**”.

10.6. La **art.8 alin.(2)**, pentru un spor de rigoare normativă, propunem reformularea textului, astfel:

„(2) Predarea-preluarea imobilului prevăzut la art.1 alin.(2) se realizează pe bază de protocol încheiat în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi”.

La **alin.(3)**, pentru aceleași considerente, sugerăm ca sintagmele „*se subrogă de drept în toate contractele, drepturile și obligațiile*” și „*cu privire la imobilul transmis*” să fie înlocuite cu formulările „**se subrogă în toate drepturile și își asumă toate obligațiile**”, respectiv „**în legătură cu imobilul transmis potrivit alin.(1)**”.

10.7. La **art.9**, sintagma „*de la intrarea în vigoare*” se va reda sub forma „de la **data intrării** în vigoare”.

10.8. Pentru rigoare redacțională, anexa va fi marcată în colțul din partea dreaptă sus a paginii, cu termenul „**Anexă**”, sub care se va menționa numărul maxim de posturi, potrivit art.6 alin.(4). Totodată, sugerăm stabilirea unui titlu pentru anexă.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 500/P.06.2018.